

LITERATŪRA.
SVARBIAUSI
TEKSTAI

RAY BRADBURY

PIENIŲ VYNAS

Alma littera

Aušo tykus rytas; miestas, apgaubtas tamsos, saldžiai miegojo. Ore dvelkė vasara, vėjas buvo vasariškas, pasaulis alsavo ramiai, šiltai ir tingiai. Užteko tik atsikelti, iškišti galvą pro langą, kad suprastum: štai ir atėjo pirmoji tikrosios laisvės, tikrojo gyvenimo akimirka, pirmasis vasaros rytas.

Dvylikametis Daglas Spoldingas ką tik atmerkė akis ir lyg į drungną upę pasinėrė į nedrumsčiamą rytmečio tylą. Jis gulėjo savo miegamajame, ketvirtame aukšte, po kupolu, ir jautė, kad šis puikiausias viso miesto bokštas, aukštai iškilęs birželio vėjuje, teikia jam nepaprastos galios. Naktimis, kai medžiai susilieja į tamsią masę, jo žvilgsnis tarsi švyturio spindulys klaidžioja aplinkui po vilnijančias guobų, ąžuolų bei klevų marias. O dabar...

– Tai puikumėlis! – sušnibždėjo Daglas.

Priešaky – visa vasara, daugybė dienų – vos ne pusė kalendoriaus. Jis jau vaizdavosi tapęs daugiarankis kaip dievas Siva iš kelionių knygutės ir tik skina dar neprinokusius obuolius, persikus ir tamsias it naktis

slyvas. Nebeišviliosi jo iš miško, krūmų ar upės. O kaip bus gera kiek atvėsti įlindus į apšerkšnijusią ledainę, kaip linksma kepti senelės virtuvėje kartu su tūkstančiais viščiukų.

Bet dabar jo laukė įprastas darbas.

Kartą per savaitę jam buvo leidžiama palikti tėvą, motiną ir jaunesnįjį brolį Tomą, kurie miegojo gretimame namelyje, ir nakvoti čia, pas senelį; jis užbėgdavo tamsiais įvijais laiptais į kambarį po kupolu ir užmigdavo šioje burtininko buveinėje tarp žaibų ir vaiduoklių, o paryčiais, kol dar nesigirdėdavo pienininko butelių krištolinio skambesio, nubusdavo ir pradėdavo savo magišką ritualą.

Stovėdamas tamsoje prie atviro lango, jis įkvėpė pilną krūtinę oro ir iš visų jėgų pūstelėjo.

Gatvės žibintai akimirksniu užgeso tarsi žvakės ant juodo torto. Jis pūstelėjo dar kartą ir dar, ir danguje pradėjo blėsti žvaigždės.

Daglas šyptelėjo. Parodė pirštu.

Čia ir čia. O dabar ten ir va ten...

Paryčio migloje vienas po kito ėmė ryškėti geltoni kvadratai – namuose žiebėsi šviesos. Kažkur toli toli auštančiuose rytuose staiga nušvito ištisa virtinė langų.

– Visiems nusižiovaut! Visiems kelt!

Didysis namas apačioje atgijo.

– Seneli, išsiimk dantis iš stiklinės! – Jis kiek palūkėjo. – Senele ir prosenele, kept karštų bandelių!

Skersvėjai išnešiojo po koridorius šiltą keptamos tešlos kvapą, ir štai visuose kambariuose jau sujudo tetos, dėdės, pusbroliai ir pusseserės, suvažiavę čia paviešėti.

– Pabusk, Senių gatve! Ponia Helena Lumis, pulkininke Frili, ponია Bentli! Atsikosėkit, kelkitės, prarykit savo tabletes, na, vikriau! Pone Džonai, kinkykite arklių, stumkit furgoną iš pašiūrės ir – į kelią!

Niūrūs pastatai anapus daubos, kertančios miestą, atmerkė klastingas drakoniškas akis. Tuoj apačioje pasirodys dvi senutės elektrinėje Žaliojoje mašinoje ir nuriedės ryto alėjomis, draugiškai mojuodamos kiekvienam sutiktam šuniui.

– Pone Tridenai, bėkite į tramvajų parką!

Tuoj, kibirkščiuodamas karštomis melsvomis žiežirbomis, į plytomis grįstų gatvių vagas išplauks tramvajus.

– Džonai Hafai, Čarli Vudmenai, jūs pasiruošę? – sušnibždėjo Daglas Vaikų gatvei. – Pasiruošę? – paklausė jis beisbolo kamuolių, mirkstančių rasotose vejose, ir tuščių virvinių sūpuoklių, nukarusių nuo medžių.

– Mama, tėti, Tomai, atsibuskite!

Tyliai sučirškė žadintuvai. Sugaudė teismo rūmų laikrodį. Tarsi tinklas, sviestas jo ranka, virš medžių šūstelėjo ir pragydo paukščiai. Toliau diriguodamas savo orkestrui, Daglas ištiesė ranką rytų link.

Ir patekėjo saulė.

Jis sukryžiuavo rankas ant krūtinės ir nusišypsojo kaip tikras burtininkas. Štai, prašom, pagalvojo jis, užtenka tik man panorėti – ir visi šoka, visi bėga. Puiki bus vasara.

Galiausiai, spragtelėjęs pirštais, davė miestui paskutinį įsakymą.

Atsivėrė namų durys, žmonės išėjo į gatvę.

Prasidėjo tūkstantis devyni šimtai dvidešimt aštuntųjų metų vasara.

Tą rytą, eidamas per veją, Daglas Spoldingas veidu užkliudė voratinklį. Plonytis nematomas siūlelis palietė jo kaktą ir trūko be garso.

Ir iš to menko įvykio Daglas suprato, kad diena bus ne tokia kaip kitos. Ne tokia dar ir todėl, kad, kaip aikino tėvas, mašina veždamas jį ir jo dešimtmetį brolių Tomą už miesto, yra dienų, sudėtų vien iš kvapų: visą pasaulį gali įkvėpti ir iškvėpti pro nosį. O kitomis dienomis, tęsė jis, gali išgirsti kiekvieną trenksmą, kiekvieną krebždesį visatoje. Yra ir skonio dienų, ir lytėjimo dienų. O yra ir tokių, kai jauti viską kartu. Štai šiandien, pavyzdžiui, kalbėjo jis, taip kvepia, tartum per naktį ten už kalvų būtų išaugęs didžiulis sodas ir užpildęs visą žemę iki pat horizonto maloniais kvapsniais. Oras kvepia lietumi, o danguje – nė debesėlio. Ims, žiūrėk, ir nusikvatos kas miške, bet dabar ten viešpatauja tylą...

Išpūtęs akis, Daglas žiūrėjo į skriejančius laukus. Ne, nekvepia nei sodu, nei lietumi, o iš kur tas kvapas ir imsis, jeigu nei obelų nėra, nei debesų. Ir kas gi ten gali kvatoti miške?..

Ir vis dėlto, – Daglas suvirpėjo, kad ir be jokios priežasties, – diena ypatinga.

Mašina sustojo pačiame tylaus miško viduryje.

– Na, berniukai, neišdykaukit!

Jie kumšėjo vienas kitą alkūnėmis.

– Gerai, tėti.

Jie išlipo iš mašinos, pasiėmė mėlynus skardinius kibirus ir, palikę tuščią ir purviną kelią, pasinėrė šviežiai nulytos žemės kvapuosna.

– Ieškokite bičių, – pasakė tėvas. – Jos visada zuja apie vynuoges kaip berniūkščiai apie virtuvę. Dagai!

Daglas krūptelėjo ir pakėlė galvą.

– Vėl skrajoji padebesiais, – pasakė tėvas. – Atsipeikėk ir drožiam kartu.

– Taip, tėti.

Ir jie vorele patraukė per mišką: prieky tėvas, aukštas ir petingas, už jo Daglas, o mažutėlis Tomas tipeno paskutinis brolio šešėly. Užkopė į neaukštą kalvelę ir pažvelgė į tolį. Štai ten, pažiūrėkit, parodė pirštu tėvas, ten gyvena didžiuliai tykūs vasaros vėjai ir nematomai sklando žaliose gelmėse tarsi banginių pamėklės.

Daglas skubiai pažvelgė į tą pusę, bet nieko nepamatė ir pasijuto apviltas, – tėvas, kaip ir senelis, amžinai kalba mįslėmis. Bet... Bet vis dėlto... Daglas sulaikė kvapą ir sukluso.

Taip, kažkas turi atsitikti, galvojo jis, tikrai turi.

– Va papartis, vadinamas Veneros garbanomis. – Tėtis neskubėdamas žengė pirmyn, skardinis kibiras skambčiojo jo rankoje. – O šitą jaučiate? – bato galu

pažarstė žemę. – Milijonus metų kaupėsi tas storas puvenų sluoksnis. Tik įsivaizduokite, kiek rudenių praėjo, kol žemė pasidarė tokia minkšta.

– O lia lia! Žengiu kaip indėnas, – pasakė Tomas. – Visai negirdėti.

Daglas palietė žemę susikaupęs, klausydamasis, bet nieko nepajuto. Mus apsupo, galvojo jis. Kažkas atsitiks! Bet kas? Jis stabtelėjo. „Nagi, išei, kad ir kas tu būtum, kad ir kur besislėptum!“ – mintyse šuktelėjo.

Tomas ir tėtis žingsniavo tolyn per minkštą žemę.

– Gražiausi nėriniai pasaulyje, – tyliai tarė tėvas.

Ir parodė ranka aukštyn į medžių viršūnes, įpintas į dangų, o gal dangų, įpintą medžių viršūnėse, – nė pats tikrai nežinojo, kaip ten yra. Pagaliau nesvarbu, nusišypojo tėvas, vis tiek čia nėriniai, žali ir mėlyni: tik įsižiūrėkite gerai ir pamatysite – miškas audžia juos tarsi gaudžiančios staklės. Tėtis stovėjo, įsisprendęs rankas į šonus, pasakojo apie visokiausius dalykus, ir žodžiai jam liete liejosi iš lūpų. Dažnai jis ir pats šaipėsi iš savo pasakojimų, ir dėl to jie plaukė dar sklandžiau. Gera kartais pasiklausyti tylos, sakė jis, jeigu išvis tylos įmanoma klausytis, nes tada, tęsė jis, gali išgirsti, kaip skrajoja lauko gėlių žiedadulkės, o oras taip ir dūzgia nuo bičių, taip taip, dūzgia! O štai – girdite? Ten, anapus medžių, tarsi krioklys liejasi paukščių giesmės!

Dabar, galvojo Daglas, jau ateina! Atleikia! O aš dar nematau... Atleikia! Tiesiai į mane!

– Laukinės vynuogės! – šuktelėjo tėvas. – Mums pasisekė. Žiūrėkite!

Oi ne! – aiktėlėjo be garso Daglas.

Bet Tomas ir tėtis jau pasilenkė ir sukišo rankas į šlamantį krūmą. Kerai išsisklaidė. Tas baisus, grėsmingas pasalūnas, kuris tykojo, ketindamas užpulti ir sukrėsti jo sielą, staiga išnyko.

Nustėręs ir kaip nesavas Daglas parkrito ant kelių. Jo pirštai giliai paniro žaliame šešėlyje ir vėl pasirodė, nudažyti tokia spalva, tarsi jis būtų sužeidęs mišką ir įkišęs ranką į atvirą žaizdą.

– Berniukai, priešpiečių!

Kibirai buvo apypilniai laukinių vynuogių ir žemuočių, aplinkui zvimbė bitės, – visai ne bitės, o tiesiog pasaulis tyliai murkuoja sau po nosim, pasakė tėvas; jie sėdėjo ant apsamanojusio rąsto, kramtydami sumuštinis, ir bandė klausytis miško, kaip jo klausėsi tėvas. Daglas jautė, kad tėtis jį stebi su lengva pašaipą. Atrodė, jis norėjo kažką pasakyti, tačiau apsigalvojo, atsikando dar kąsnį sumuštinio ir žiūrėjo susimąstęs.

– Sumuštinis miške – jau nebe sumuštinis. Skonis visai kitoks negu namie, tiesa? Daug gardesnis. Atsi-duoda mėta ir sakais. O koks apetitas atsiranda!

Daglas nustojo kramtęs ir palietė liežuviu duoną ir kumpį. Ne, ne... Paprasčiausias sumuštinis.

Tomas linktelėjo, toliau kramtydamas.

– Aš suprantu, tėti.

Juk vos neįvyko, galvojo Daglas. Nežinau, kas tai, bet jis labai didelis, tiesiog milžiniškas! Kažkas jį nubaidė. Kurgi jis dabar? Vėl glūdi už to krūmo? Ne, kažkur už nugaros! Ne, čia... Beveik čia... Daglas slapčiom pasičiupinėjo pilvuką.

Dar sugrįš, reikia tik palūkėti. Neskaudės, aš žinau, juk ne dėl to ateis, kad mane įskaudintų. Bet kas tai galų gale? Kas? Kas?

– O tu žinai, kiek kartų mes šįmet žaidėme beisbolą? O pernai? O užpernai? – nei iš šio, nei iš to paklausė Tomas.

Daglas žvilgtelėjo į greitai judančias brolio lūpas.

– Aš viską užrašiau! Tūkstantį penkis šimtus šešiasdešimt aštuonis kartus! O kiek kartų aš valiau dantis per dešimtį metų? Šešis tūkstančius kartų! Ploviau rankas – penkiolika tūkstančių. Miegojau – keturis tūkstančius su viršum kartų, neskaitant snūstelėjimų. Suvalgiau šešis šimtus persikų, aštuonis šimtus obuolių. Kriaušių – du šimtus. Nelabai aš mėgstu kriaušes. Klausk, ko tik nori, viską turiu susirašęs. Jeigu suskaičiuotum, ką aš padariau per visą dešimtį metų, išeitų milijardai milijonų!

Štai, štai, mąstė Daglas. Vėl artėja. Kodėl? Todėl, kad Tomas plepa? Bet argi dėl Tomo? Jis vis tarška ir tarška pilna burna, tėtis sėdi ant rąsto, budrus it lūšis, o Tomui žodžiai tik plaukia ir plaukia iš lūpų, tarsi burbuliukai iš gazuoto vandens.

– Perskaičiau knygų – keturis šimtus. Mačiau kine: keturiasdešimt filmų su Baku Džounzu, trisdešimt – su Džeku Hoksiu, keturiasdešimt penkis – su Tomu Miksu, trisdešimt devynis – su Hutu Gibsonu, šimtą devyniasdešimt penkis multifilmus apie katiną Feliksą, dešimt su Daglu Ferbenksu, aštuonis kartus mačiau „Operos vaiduoklį“ su Lonu Čaniu, keturiskart

Miltoną Silsą ir vieną apie meilę su Adolfu Menžu, tik tada aš prasėdėjau ištisas devyniasdešimt valandų tualete, laukdamas, kol pasibaigs ta šlykštinė ir pradės rodyti „Katę ir kanarėlę“ ar „Šikšnosparnį“. O tada jau visi stvarstėsi vienas už kito ir spiege dvi valandas be pertrūkio. O suvalgiau per tą laiką keturis šimtus ledinukų, tris šimtus irisų, septynis šimtus porcijų ledų...

Tomas dar tauškėjo kokias penkias minutes, kol tėtis jį pertraukė:

– O kiek uogų šiandien surinkai, Tomai?

– Lygiai du šimtus penkiasdešimt šešias! – iš karto išpyškino Tomas.

Tėtis susijuokė, ir tuo baigėsi priešpiečiai; vėl visi patraukė į miško unksmę rinkti laukinių vynuogių ir smulkučių žemuogių. Visi trys lankstėsi iki pat žemės, rankos be perstojo zujo pirmyn ir atgal, kibirai vis sunkėjo, o Daglas, sulaikęs kvapą, galvojo: štai, štai, jis ir vėl arti. Alsuoja man kone į pakaušį! Nesidairyk! Dirbk, rink uogas, mesk į kibirą. Jei atsigręši – vėl nubaidysi. Na, jau šį kartą nebepaleisk! Bet kaip, kaip jį prisivilioti arčiau, kaip pamatyti, pažvelgti tiesiai į akis? Kaip? Kaip?

– O aš turiu Snieguolę degtukų dėžutėje, – tarė Tomas ir šyptelėjo, pažvelgęs į savo ranką – nuo uogų ji buvo raudona tarsi pirštinėta.

Užsčiaupk! – vos nesuriko Daglas. Bet ne, juk riksmas pažadins aidus ir viską išbaidys!

Ir, be to... Kuo daugiau Tomas plepa, tuo arčiau slenka tas baisiai didelis Kažkas; jis nebijo Tomo, Tomas tik pritraukia jį, Tomas pats yra jo dalis!

– Dar vasario mėnesį, – sukikeno Tomas, – kai smarkiai snigo, išnešiau dėžutę į lauką, sugavau didžiulę snaigę – paukšt! – užtrenkiau, parbėgau namo ir įkišau į šaldytuvą!

Arti, visai arti. Daglas žiūrėjo įsmeigęs akis į krutancias Tomo lūpas. Jam norėjosi atšokti į šalį, pasprukti – juk už miško kyla milžiniška banga. Ji užgrius juos visus ir sutraiškys...

– Taigi, ponai, – dėstė Tomas, rašydamas vynuogės, – aš vienintelis visoje Ilinojaus valstijoje turiu snieguolę vasaros metu. Tai brangiau už deimantus, garbės žodis. Rytoj aš ją atidarysiu, Dagai, tu irgi galėsi pažiūrėti...

Kitą kurią dieną Daglas būtų tik paniekinamai prunkštelėjęs – kurgi ne, snieguolė, taip ir patikėsiu. Bet dabar į jį lėkė tas didžiulis Kažkas, štai tuoj trenks iš giedro dangaus, – ir jis tik linktelėjo užsimerkęs.

Tomas nustebęs liovėsi rinkęs uogas ir atsisukęs į sisteiliją ir brolį.

Pritūpęs Daglas buvo tiesiog idealus taikinytis. Riktelėjęs karo šūkį, Tomas šuoliu užlėkė ant jo, parvertė ant žemės. Jie ėmė raičiotis po žolę, kumščiuodami vienas kitą.

Ne! Daglas iš paskutiniųjų stengėsi apie nieką kita negalvoti. Ne! Ir staiga... Taip, viskas gerai! Taip! Nei susidūrimas, nei grumtynės nenubaidė atriedėjusios bangos, kuri ištiško, užliejo juos ir nusinešė abu per vešlios žolės krantą gilyn į mišką. Tomo krumpliai pataikė Daglui į lūpą. Jis pajuto sūrų, šiltą kraujo skonį,

apglėbė brolių, stipriai suspaudė, ir jie abu apmirė, tik širdys daužėsi ir oras švilpdamas veržėsi pro šnerves. Pagaliau Daglas pamažu atmerkė vieną akį: gal vėl nieko nebėra?

Bet prieš jį buvo viskas, visiškai visiškai viskas.

Tarsi didžiulis milžiniškos akies vyzdys, kuris taip pat ką tik atsimerkė ir išsiplėtė, viską aprėpdamas į jį įdėmiai žvelgė visas pasaulis.

Ir Daglas suprato: štai kas taip nelauktai apėmė jį ir dabar jau nebepaliks jo, niekada nepabėgs.

Aš gyvas, pagalvojo jis.

Pirštai jam drebėjo, skaisčiai raudoni nuo kraujo, tarsi skiautės kokios vėliavos, ką tik atrastos ir niekad dar nematytos. Kieno ta vėliava? Kam prisiekti ištikimybės?

Viena ranka vis dar laikydamas Tomą, tačiau visiškai jį užmiršęs, jis atsargiai palietė tą kraują, tarsi norėdamas jį nulupti, paskui pakėlė aukštyrą ranką ir apžiūrėjo iš visų pusių. Tada paleido Tomą, išsitiesė aukštieji rankas, vis dar iškėlęs ranką į dangų, ir dabar jis visas buvo tarsi vien galva; akys kaip sargybiniai pro nežinomos pilies grotas sekė tiltą – ištįstą ranką ir pirštus, kur šviesoje plazdeno skaisčiai raudona it kraujas vėliava.

– Kas tau, Dagai? – paklausė Tomas.

Jo balsas sklido iš žalio apsamanojusio šulinio dugno, iš vandens gilumos, tolimas ir paslaptingas.

Po Daglu šnibždėjosi žolės. Jis panėrė ranką į jų pūkuotą kilimą, ir kažkur toli, bateliuose, trakstelėjo

kojų pirštai. Ausyse it jūros kriauklėje dūsavo vėjas. Įvairiaspalvis pasaulis raibuliavo jo vyzdžiuose lyg mirgantys paveikslėliai krištoliniame rutulyje. Miškai buvo nusėti gėlėmis tarsi saulės skeveldromis ir liepsnojančio dangaus skutais. Per milžinišką dugnu aukštin apverstą dangaus ežerą šmėkščiojo paukščiai lyg miklios rankos paleisti akmenukai. Daglas garsiai švokštė pro dantis, įkvėpdamas ledą, iškvėpdamas ugnį. Vabzdžiai varstė orą tarsi elektros išlydžiai. Dešimt tūkstančių plaukelių ant Daglo galvos paaugo milijonine colio dalimi. Kiekvienoje ausyje plakė po širdį, trečioji tvaksėjo gerklėje, o tikroji dusliai mušė krūtinėje. Kūnas godžiai alsavo milijonais porų.

Aš iš tiesų gyvas, galvojo Daglas. Anksčiau aš to nežinojau, o jeigu ir žinojau, tai negalvodavau.

Jis riktelėjo tai be garso dešimt kartų! Tik pagalvokit! Tik pagalvokit! Pragyveno dvylika metų ir niekieno nesuprato! Tik dabar, besipešdamas, atrado čia po medžiu šį nuostabų chronometrą, šį auksu žibantį laikrodį su garantija septynioms dešimtims metų.

– Dagai, kas gi tau?

Daglas riktelėjo laukiniu balsu, čiupo Tomą į glėbį ir vėl pradėjo su juo galynėtis.

– Dagai, ar pasiutai?

– Pasiutau!

Jie ritosi žemyn kalvos šlaitu, saulė degė jų burnose ir akyse tarsi citrininio stiklo šukelės; jie žiopčiojo it žuvis, išmestos ant kranto, ir kvatojo iki ašarų.

– Dagai, tu neišsikraustei iš proto?

– Ne, ne, ne, ne!

Daglas prisimerkė: tamsoje minkštai žengė dėmėtieji leopardai.

– Tomai! – Paskui tyliau: – Tomai... Ar visi pasaulyje žino... Kad jie gyvi?

– Aišku, žino. O ką tu manei?

Leopardai negirdimai nuslinko tolyn į tamsą, kur akys jau nebegalėjo jų pasekti.

– Tikriausiai žino, – sušnibždėjo Daglas. – O, kad taip visi žinotų.

Jis atmerkė akis. Aukštai virš jo, žaliais lapais išmargintame dangaus skliaute, stovėjo tėtis ir, įsisprendęs rankas į šonus, juokėsi. Jų akys susitiko. Daglas suvirpėjo. Tėtis žino, pagalvojo. Viskas buvo iš anksto sumanyta. Jis tyčia mus čia atvežė, norėjo, kad man tai atsitiktų! Jis ir pats čia prikišo ranką, jis juk viską žino. Ir dabar jis žino, kad ir aš jau žinau.

Iš viršaus nusileido didelė ranka ir pakėlė jį į orą. Svirduliuodamas ant netvirtų kojų tarp Tomo ir tėčio, visas susidraskęs ir susivėlęs, vis dar apkvaišęs Daglas atsargiai palietė alkūnes – jos buvo lyg svetimos – ir su pasitenkinimu aplaižė prakirstą lūpą. Tada pažvelgė į tėtį ir Tomą.

– Aš nešiu visus kibirus, – pasakė jis. – Šiandien aš noriu vienas viską tampusi.

Jie mįslingai šyptelėjo ir atidavė jam savo kibirus.

Jis stovėjo, lengvai siūbuodamas, tvirtai suspaudęs rankose savo naštą – visą sulčių pritvinkusį mišką. Noriu pajusti viską, kas tik įmanoma pajusti, galvojo

jis. Noriu pajusti nuovargį. Negalima užmiršti, kad esu gyvas, – dabar žinau, kad esu gyvas, – negalima to užmiršti nei šiandien, nei ryt, nei poryt – niekada.

Jis ėjo apsvaigęs su savo sunkia našta, o paskui jį plaukė bitės, laukinių vynuogių kvapas ir gelsva saule spindinti vasara; pirštai brinko ir darėsi nuostabiai nejautrūs, rankos tirpo, kojos pynėsi, ir tėvas netgi nutvėrė jį už peties.

– Nereikia, – murmėjo Daglas, – man nieko, aš pats...

Dar gerą pusvalandį jo rankos, kojos, nugara jautė žolę ir šaknis, akmenis ir samanotą žievę, kurie buvo tarsi atsispaudę jo kūne. Jam apie tai bemažstant, tas atspaudas pamažu nyko, tirpo, sklaidėsi, o jo brolis ir tėvas tylėdami sekė paskui, leisdami jam vienam skint kelią per mišką link to nepaprasto plento, kuris parves juos atgal į miestą.